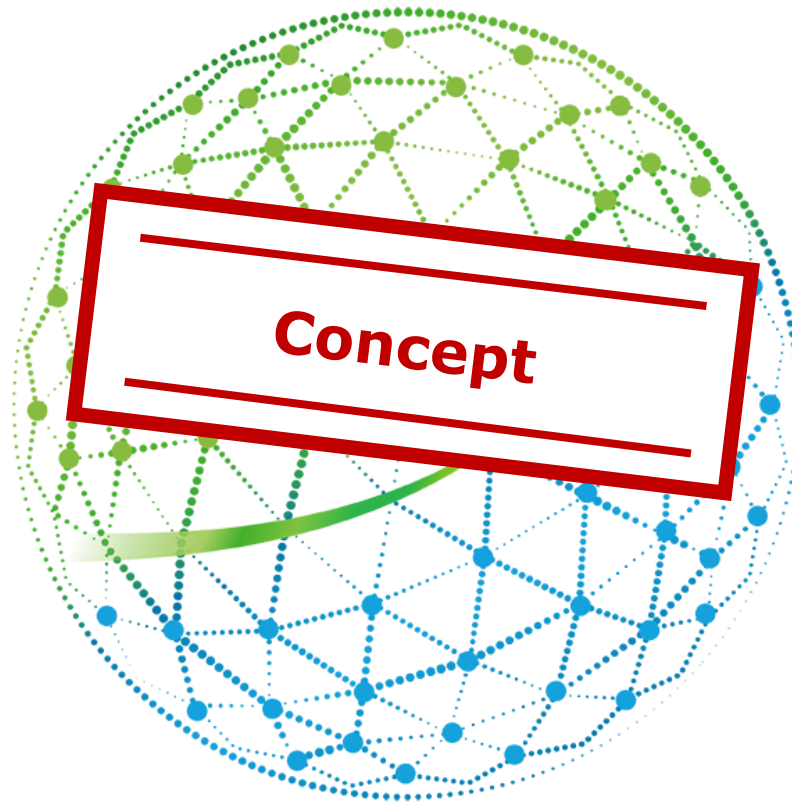

Op het moment van het verstrekken van dit concept zijn onze controlewerkzaamheden nog niet volledig afgerond en dient de kwaliteitsreview nog plaats te vinden. Hieruit kunnen nog wijzigingen in deze rapportage volgen.

Gerrit Rietveld Academie

Managementletter 2021

20 januari 2022

Aan de auditcommissie, de raad van toezicht en het college van bestuur van
Stichting Gerrit Rietveld Academie te Amsterdam
Fred. Roeskestraat 96
1076 ED AMSTERDAM

Onderwerp
Managementletter 2021

Behandeld door
R.N.J. van Dijk MSc RA
088 288 3711

Datum
20 januari 2022

Ons kenmerk
.....

Geachte leden van de auditcommissie, de raad van toezicht en het college van bestuur,

Hierbij brengen wij verslag uit van de bevindingen uit de interim-controle die onlangs heeft plaatsgevonden bij de Stichting Gerrit Rietveld Academie te Amsterdam, Hogeschool voor Beeldende Kunst en Vormgeving (hierna: Gerrit Rietveld Academie).

Wij benadrukken dat de interim-controle er primair op is gericht de interne beheersingsmaatregelen in uw organisatie te beoordelen en te toetsen, om te komen tot een oordeel over de betrouwbaarheid van de in de jaarrekening 2021 opgenomen informatie. Het voorgaande impliceert dat onze werkzaamheden niet de hele interne beheersomgeving van de Gerrit Rietveld Academie omvatten. Evenmin zijn deze er specifiek op gericht om fraude op te sporen. Indien onze werkzaamheden aanwijzingen opleveren voor fraude of onregelmatigheden, dan informeren wij u hier direct over. Tot dusverre hebben wij hiervoor geen aanwijzingen. Ook hebben wij vanuit de Gerrit Rietveld Academie geen meldingen hiertoe ontvangen.

Het concept van deze managementletter hebben wij op 18 januari 2022 besproken met de controller en de voorzitter van het college van bestuur. Op 25 januari 2022 wordt de managementletter toegelicht aan de auditcommissie.

Wij vertrouwen erop u hiermee van dienst te zijn en danken u en uw medewerkers voor de samenwerking tijdens de interim-controle en de totstandkoming van deze managementletter.

Hoogachtend,

Deloitte Accountants B.V.

I. Wetters MSc RA

Inhoud

01	 Samenvatting	4
02	 Interne beheersing	7
03	 Bevindingen interim-controle	12
04	 Aandachtspunten jaarrekening 2021	22
05	Bijlagen	27

01 Samenvatting

Samenvatting**Interne
beheersing****Bevindingen
interim-controle****Aandachtspunten
jaarrekening 2021****Bijlagen**

Samenvatting

Wij hebben het genoegen u hierbij onze managementletter aan te bieden. De in deze managementletter gepresenteerde bevindingen en aanbevelingen beogen het college van bestuur te ondersteunen in het proces van het voortdurend verbeteren van de interne-beheersingsomgeving. Voor een gedetailleerde toelichting verwijzen wij naar hoofdstuk 2 tot en met 5 van deze managementletter.

Ons totaalbeeld

De voortgang op het oplossen van bevindingen is nog beperkt. Dat komt waarschijnlijk mede door een krappe personele bezetting. De Gerrit Rietveld Academie heeft hier stappen in ondernomen door een externe partij in te schakelen om de financiële organisatie te ondersteunen. Wij konden de effecten hiervan nog niet waarnemen tijdens onze interim-controle, naar verwachting komen deze tot uitdrukking in de loop van 2022.

Interne-beheersingsomgeving

Onze interim-controle heeft primair tot doel inzicht te verkrijgen in de mate waarin de interne beheersingsomgeving van de Gerrit Rietveld Academie bijdraagt aan een betrouwbaar gegevensverwerkend proces en een effectieve interne controle, voor zover relevant voor de controle van de jaarrekening 2021. In overeenstemming met onze initiële risico-inschatting zijn de opzet en de implementatie van de belangrijkste interne beheersingsmaatregelen in de voor de jaarrekening relevante bedrijfsprocessen getest.

Interne frauderisicoanalyse

De Gerrit Rietveld Academie beschikt over een interne (fraude)risicoanalyse. Wij adviseren u om in deze risicoanalyse ook aandacht te geven aan de totstandkoming van de classificatie van bepaalde risico's (kans en impact), alsook om te evalueren welke interne beheersmaatregelen geïmplementeerd zijn om deze risico's af te dekken. Vervolgens kan vastgesteld worden of de in opzet aanwezige interne beheersmaatregelen ook op de juiste wijze geïmplementeerd zijn in de organisatie.

Samenvatting van bevindingen

Uit onze werkzaamheden ten aanzien van de interne beheersingsomgeving komen enkele bevindingen en aanbevelingen naar voren. Geen van deze bevindingen classificeren wij als significant, in die zin dat deze niet leiden tot een hogere risico-inschatting, en daarmee tot het moeten bijstellen van onze initiële risico-inschatting. Wij zullen voornamelijk gegevensgerichte werkzaamheden uitvoeren, daar de interne beheersingsomgeving, gezien de bevindingen in deze managementletter, nog niet voldoende aanknopingspunten geven om over te gaan op systeemgerichte werkzaamheden.

Samenvatting**Interne
beheersing****Bevindingen
interim-controle****Aandachtspunten
jaarrekening 2021****Bijlagen**

Samenvatting

Jaarrekening 2021

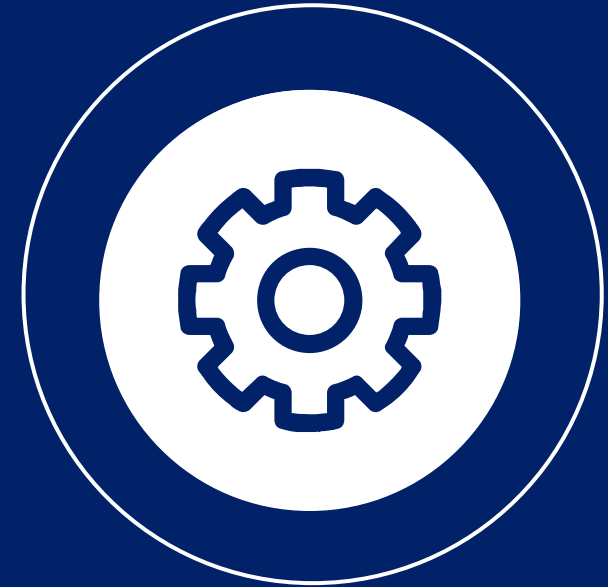
Wij vragen in aanloop naar de eindejaarscontrole uw aandacht voor de schattingsposten rondom de (personele) voorzieningen en de verwerking en presentatie van de middelen uit hoofde van het Nationaal Programma Onderwijs (NPO, ook wel bekend als de 'corona-enveloppe'). Daarnaast vragen wij uw aandacht voor de rechtmatigheidsaspecten rondom de Wet Normering Topinkomens (WNT), de rechtmatige besteding van middelen uit hoofde van subsidies van NWO, en de verwerking en presentatie van het publiek eigen vermogen (mede in relatie tot het verwachte negatieve resultaat uit private activiteiten).

Actualiteiten

In deze managementletter gaan wij in op een aantal relevante actuele fiscale ontwikkelingen en hebben wij de onze bevindingen en bijbehorende adviezen opgenomen die op pauze zijn gezet.

02 Interne beheersing

Samenvatting

**Interne
beheersing**

**Bevindingen
interim-controle**

**Aandachtspunten
jaarrekening 2021**

Bijlagen

Interne beheersing

Onze interim-controle heeft primair tot doel inzicht te verkrijgen in de mate waarin de interne-beheersingsomgeving van de Gerrit Rietveld Academie bijdraagt aan een betrouwbaar gegevensverwerkend proces en een effectieve interne controle, voor zover relevant voor de controle van de jaarrekening 2021. In dit hoofdstuk geven wij u een beeld van de belangrijkste invalshoeken met betrekking tot de interne-beheersingsomgeving en onze visie hierop. Hierbij gaan wij ook in op gebieden waarop verbeteringen nodig zijn of reeds zijn gerealiseerd. Het overzicht is gebaseerd op onze waarnemingen tijdens de interim-controle.

2.1 Risicoanalyse

Het is een belangrijke zaak goed zicht en grip te (blijven) hebben op de risico's die aanwezig kunnen zijn in de onderwijssector. De kern van risicomanagement is om organisaties in staat te stellen hun doelstellingen c.q. beoogde prestaties te realiseren en de risico's die daarmee gepaard gaan zo goed mogelijk te beheersen. Het in samenhang realiseren van prestaties en het beheersen van risico's staat derhalve voorop. Risicomanagement moet toegevoegde waarde hebben en niet beklemmend werken. In dit verband is het goed te constateren dat de Gerrit Rietveld Academie haar risicoanalyse en –kaart in 2021 heeft bijgewerkt. Hierin is opgenomen de algemene visie op het gebied van risicomanagement en het daarbij te volgen proces, alsook de individuele risico's, beheersmaatregelen en bijbehorende uitgezette acties. Ook wordt de 'risk appetite' (of risicobereidheid) omschreven. De risico's zijn opgesteld langs de Handleiding Risicomanagement van de Vereniging Hogescholen.

Wij adviseren de Gerrit Rietveld Academie de categorisering van de risico's (groen/geel/rood) concreter te maken door per risico te identificeren wat enerzijds de kans is dat het risico zich voordoet, en anderzijds wat de impact van het risico is zodra het zich voordoet. Door deze factoren te combineren kunnen risico's beter geclassificeerd worden. De risicokaart lijkt nu vooral een status te geven van de signaleringsdocumenten (kolom C) die beschikbaar zijn voor het risico. Het is aan te bevelen om juist stil te staan bij de beheersmaatregelen die bij de risico's benoemd zijn (kolom B): door vast te stellen of beheersmaatregelen het geformuleerde risico voldoende afdekken, en of beheersmaatregelen ook zijn geïmplementeerd zoals men verwacht, kan een conclusie worden getrokken of het risico voldoende wordt afgedekt, of dat aanvullende maatregelen nodig zijn. Op dit moment lijkt de risicoanalyse nog vrij veelomvattend en op hoger niveau, waardoor het moeilijker kan zijn om concrete acties op een risico te formuleren. Wij adviseren u ook om de risicoanalyse te bespreken met de auditcommissie en raad van toezicht.

2.2 Interne frauderisicoanalyse

De primaire verantwoordelijkheid voor het voorkomen en detecteren van fraude berust bij het college van bestuur en de raad van toezicht. Deze verantwoordelijkheid betreft ook het onderhouden van een zodanige interne beheersing om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder dat deze afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten. Om deze afweging te kunnen maken is het van belang om een interne frauderisicoanalyse op te stellen. In de risicoanalyse van de Gerrit Rietveld Academie is opgenomen dat gewerkt wordt aan een gestructureerde financiële frauderisicoanalyse. Wij geven u mee om deze frauderisicoanalyse ook periodiek met uw raad van toezicht te bespreken.

Overigens vermelden wij volledigheidshalve dat wij uit onze interim-controle geen aanwijzingen voor fraude binnen de Gerrit Rietveld Academie hebben verkregen en wij ook geen meldingen hiertoe hebben ontvangen.

Samenvatting

Interne
beheersingBevindingen
interim-controleAandachtspunten
jaarrekening 2021

Bijlagen

Interne beheersing

2.3 Beheersingsactiviteiten

Procesbeschrijvingen

Wij hebben geconstateerd dat een start is gemaakt met de interne beschrijvingen van de beheersingsactiviteiten. Wij verwijzen naar hoofdstuk 3 voor een gedetailleerde status van onze bevinding in eerdere jaren rondom het ontbreken van procesbeschrijvingen.

Opzet en implementatie beheersingsactiviteiten

In overeenstemming met de initiële risico-inschatting zijn de opzet en implementatie van de belangrijkste beheersingsmaatregelen getest met betrekking tot de volgende bedrijfsprocessen:

- Financial reporting (o.a. planning-en-controlcyclus en memoriaalboekingen)
- Inkopen en aanbestedingen, inclusief betaalproces
- Personeel
- Collegegelden
- Contractactiviteiten
- Overige baten
- Treasury

Voor een gedetailleerd overzicht van onze bevindingen per proces wordt verwezen naar hoofdstuk 3 '*Bevindingen Interim-controle*'.

2.4 IT-omgeving

De IT-omgeving vormt een onlosmakelijk onderdeel van de interne beheersing en daarmee ook van de accountantscontrole. Een groot aantal van de op procesniveau geïdentificeerde interne-beheersingsmaatregelen zijn immers direct of indirect afhankelijk van de betrouwbare werking van de IT-omgeving.

Wij hebben een aantal general IT controls in de voor de jaarrekening relevante applicaties nader bekeken. Wij benadrukken dat wij deze werkzaamheden primair voor onze risicoanalyse uitvoeren, en niet met de intentie om te kunnen steunen op uw IT-beheersomgeving. In dit kader hebben wij gedurende de interim-controle de volgende applicaties als relevant aangemerkt:

- Accountview (financiële administratie);
- HR2Day (personeels- en salarisadministratie).
- Osiris (studentinformatiesysteem)

- Samenvatting
- Interne beheersing
- Bevindingen interim-controle
- Aandachtspunten jaarrekening 2021
- Bijlagen

Interne beheersing

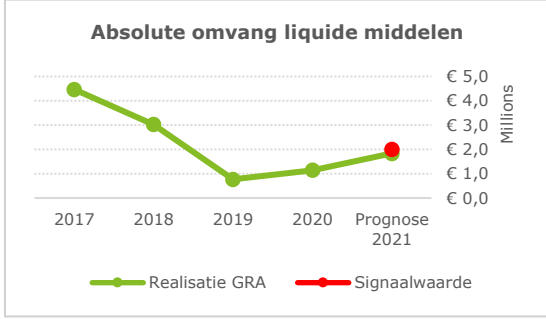
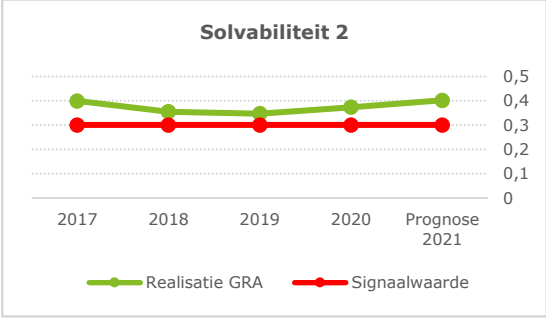
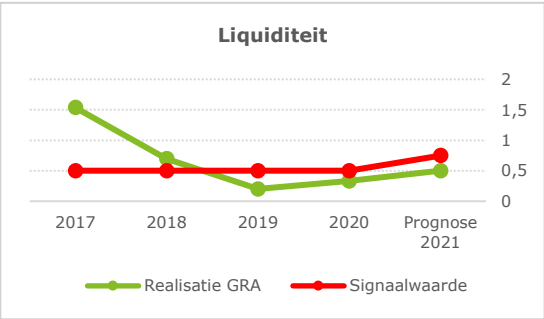
Effectieve general IT-controls ondersteunen een betrouwbare gegevensverwerking, en hebben voornamelijk betrekking op de volgende drie gebieden:

- Toegangsbeveiliging:** beheersingsmaatregelen die ervoor zorgen dat alleen bevoegde personen toegang hebben tot de IT-systemen en dan alleen voor zover deze toegang nodig is voor het uitvoeren van de werkzaamheden uit hun taakomschrijving.
- Systeemverandering:** beheersingsmaatregelen die ervoor zorgen dat alle veranderingen in het IT-systeem moeten worden geautoriseerd, en dat de veranderingen op een effectieve wijze zijn getest voorafgaand aan de implementatie ervan.
- Datacentrum en netwerkactiviteiten:** beheersingsmaatregelen die ervoor zorgen dat centrale IT-activiteiten worden ingepland en gemonitord, dat de data kunnen worden hersteld in het geval van falen van het systeem, en dat de fysieke toegang tot de IT-systemen op een effectieve wijze is beveiligd.

Van de relevante general IT-controls in de hiervoor genoemde applicaties zijn de opzet en implementatie getoetst. De uitkomsten van onze beoordeling van de opzet en het bestaan van de general IT controls, hebben niet geleid tot een aanpassing van onze initiële risicoanalyse. Dit hangt samen met het feit dat wij op basis van onze initiële risicoanalyse reeds een gegevensgerichte controleaanpak hanteren waardoor wij tijdens de controle niet steunen op (geautomatiseerde) interne beheersingsmaatregelen in de diverse applicaties. Wel hebben wij een aantal bevindingen die naar onze mening aandacht vragen van het management, teneinde de effectiviteit van de general IT-controls te vergroten. Voor een gedetailleerde toelichting op onze bevindingen en aanbevelingen ten aanzien van de IT-omgeving verwijzen wij naar hoofdstuk 3 'Bevindingen Interim-controle'.

2.5 Ontwikkeling kengetallen en toezicht Inspectie van het Onderwijs

Sinds september 2020 valt de GRA onder verscherpt financieel toezicht door de Inspectie van het Onderwijs (IvHO). Het verloop van de verschillende signaalwaarden van de IvHO is hieronder opgenomen. Wij merken op dat de IvHO gedurende 2021 een wijziging heeft doorgevoerd in de kengetallen en signaleringswaarden: zo is de norm voor liquiditeit aangepast (van 0,5 naar 0,75) en zijn de kengetallen voor weerstandvermogen en rentabiliteit komen te vervallen ten faveure van de absolute omvang van liquide middelen (€ 2 miljoen).

Samenvatting

Interne
beheersingBevindingen
interim-controleAandachtspunten
jaarrekening 2021

Bijlagen

Interne beheersing

Wij hebben vernomen dat recent een nieuw rapport van de Inspectie is verschenen, waarin mogelijk voorwaarden zijn opgenomen voor het aflopen van het verscherpt toezicht. Wij bespreken deze graag met u in de vergaderingen waarin wij onze managementletter toelichten.

Wij zullen de ontwikkeling van de financiële situatie nauwgezet blijven volgen, en vragen de GRA om alle relevante correspondentie met de IvhO op dit onderwerp met ons te blijven delen. Tevens ontvangen wij bij de start van de jaarrekeningcontrole graag een geactualiseerde kasstroomprognose. De periode van de prognose dient ten minste twaalf maanden te omvatten gerekend vanaf het vaststellen van de jaarrekening (oftewel van juni 2022 t/m juni 2023).

2.6 Proces interim-controle

Conform planning zijn wij op maandag 22 november gestart met onze interim-controle. Bij de start van de interim-controle bleken nog geen van de stukken opgeleverd te zijn, die we nodig hadden voor het uitvoeren van onze werkzaamheden. Gedurende de week is meermaals contact gehouden met de Gerrit Rietveld Academie om de voortgang van de oplevering te bespreken. Het merendeel van ons team was gepland om in de week van 22 november de interim-controle uit te voeren. Het grootste gedeelte van deze capaciteit is helaas onbenut gebleven. De interim-werkzaamheden hebben wij vervolgens in latere weken naast bestaande planning moeten oppakken, en door andere teamleden dan initieel gepland.

Wij vragen uw aandacht voor de voorbereidingen van de jaarrekeningcontrole. Indien zich dan een vergelijkbare situatie voordoet, is de kans aanwezig dat de deadline van 30 juni 2022 niet gehaald kan worden. Wij zullen tijdig de lijst met op te leveren stukken met uw organisatie delen en periodiek blijven afstemmen.

03 Bevindingen interim-controle

Samenvatting

Interne
beheersing

Bevindingen
interim-controle

Aandachtspunten
jaarrekening 2021

Bijlagen

Bevindingen interim-controle

3.1 Controlebevindingen

In onze interim-controle beoordelen wij de interne-beheersingsmaatregelen in de voor de jaarrekening relevante bedrijfsprocessen wat betreft opzet en bestaan. Hieronder hebben wij onze detailbevindingen met betrekking tot de interne beheersing van de Gerrit Rietveld Academie weergegeven. Hierbij zijn ook de reeds voorgaand jaar geconstateerde bevindingen en de opvolging opgenomen. In aanvulling hierop hebben wij per bevinding aanbevelingen gedaan voor het mitigeren van de uit deze bevindingen voortkomende risico's. Tot slot hebben wij per bevinding aangegeven of deze effect hebben op onze controleaanpak. Hiermee doelen wij zowel op bevindingen die leiden tot een hogere risico-inschatting, en daarmee tot een wijziging in onze controleaanpak, als bevindingen die actie vereisen van de Gerrit Rietveld Academie in het kader van de eindejaarscontrole 2021, zonder dat deze bevindingen leiden tot een hogere risico-inschatting.

Wij merken op dat enkele bevindingen voorsnog niet verder opgevolgd worden. Deze detailbevindingen hebben wij in de bijlage opgenomen.

Nr.	Bevinding	Proces	Categorie	Status 2020	Status 2021
1	Inrichting bedrijfsvoering & Procesbeschrijvingen	Algemeen	2		
2	Risicomanagement en frauderisicoanalyse	Algemeen	2		
3	Vastlegging schriftelijk inkoop- en investeringsbeleid + procuratieregeling	Inkoop	2		
4	Opstellen EU-aanbestedingskalender	Inkoop	2		
5	Vastleggen beoordeling EU-aanbestedingen	Inkoop	2		
6	Mutatie crediteuren stamgegevens	Inkoop	2		
7	Op orde brengen administratie jubileumgratificaties en verlofdagen	Personeel	1		
8	Controle standenregister	Personeel	2		

Legenda - status

Nieuwe bevinding

Eerder gerapporteerd, beperkte progressie

Eerder gerapporteerd, in progressie

Bevinding opgelost

Bevinding wordt voorsnog niet verder opgevolgd

Legenda - categorie

1. Significante bevindingen met uitbreiding van onze werkzaamheden
2. Bevindingen relevant voor toekomstig kunnen steunen op interne beheersing
3. Observaties en aanbevelingen, geen impact op controle

Samenvatting

Interne
beheersingBevindingen
interim-controleAandachtspunten
jaarrekening 2021

Bijlagen

Bevindingen interim-controle

Nr.	Bevinding	Proces	Categorie	Status 2020	Status 2021
9	Controle op invoer en mutaties in HR2Day	Personeel	2		 • NNB, opvolging nog te ontvangen
10	Formaliseren eenduidig beleid tarieven	Kantinebaten	3		
11	Controle op memoriaalboekingen	Memoriaal	2		
12	Vastleggingen van zakelijk karakter bij declaraties	Declaraties	2		
13	Automatiseringsomgeving en cyber security	Automatisering	2		
14	Vastleggingen omtrent volledigheid studentbijdragen	Studentbijdragen	2		
15	Proces begroting en ontwikkelingen liquiditeitsprognose	Begrotingsproces	3		

Legenda - status

Nieuwe bevinding

Eerder gerapporteerd,
beperkte progressieEerder gerapporteerd, in
progressie

Bevinding opgelost

Bevinding wordt
voorsnog niet verder
opgevolgd

Legenda - categorie

1. Significante bevindingen met uitbreiding van onze werkzaamheden
2. Bevindingen relevant voor toekomstig kunnen steunen op interne beheersing
3. Observaties en aanbevelingen, geen impact op controle

Samenvatting

Interne
beheersingBevindingen
interim-controleAandachtspunten
jaarrekening 2021

Bijlagen

Bevindingen interim-controle

Nr.	Samenvatting bevinding/aanbeveling	Impact audit 2021	Categorie	Status 2021
1	Inrichting bedrijfsvoering & Procesbeschrijvingen OBSERVATIE: Wij adviseerden om werkinstructies op te stellen en te actualiseren en deze uit te werken in procesbeschrijvingen. De afgelopen jaren zijn daarin de eerste stappen gezet. De voor de jaarrekening meest belangrijke processen zijn; - Memoriaalboekingen - Betalingen - Inkoopproces en factuurverwerking - Personeels- en salarisadministratie - Cursus en collegegelden RISICO: Het risico bestaat dat relevante interne beheersingsmaatregelen ontbreken of niet adequaat werken, omdat deze niet op dezelfde wijze en met dezelfde diepgang worden uitgevoerd door ontbreken van schriftelijk beleid. ADVIES: Wij adviseren voor de belangrijkste processen in het kader van de jaarrekening, de procesbeschrijvingen uit te werken, risico's te identificeren en de belangrijkste interne beheersmaatregelen uit te werken in het 6-W model (wie, wat, wanneer, waarmee, waarom, met welke uitkomst). STATUS: Wij hebben begrepen dat ondersteuning is gevonden via een externe partij in ondersteuning voor het beschrijven van de interne processen van de Gerrit Rietveld Academie. Momenteel is nog geen sprake van procesbeschrijvingen welke gereed zijn. Daarnaast hebben wij kennis genomen (zie ook bevinding nummer 2) van het document 'risicoanalyse'. In hoofdstuk 4 is een risicokaart opgenomen waarbij risico's gekoppeld zijn aan beheersmaatregelen. Het verdient aanbeveling om de genoemde beheersmaatregelen als zodanig te verwerken in de uitwerking van de interne processen.	Wij steunen niet op de interne beheersingsmaatregelen en zullen een gegevensgerichte controleaanpak hanteren.	2	

Samenvatting

Interne beheersing

Bevindingen interim-controle

Aandachtspunten jaarrekening 2021

Bijlagen

Bevindingen interim-controle

Nr.	Samenvatting bevinding/aanbeveling	Impact audit 2021	Categorie	Status 2021
2	Risicomanagement en frauderisicoanalyse OBSERVATIE: Wij adviseerden u in de ML 2015 om een formele frauderisicoanalyse op te stellen, waarin risico's concreet worden gemaakt aan de hand van de schatting van de kans en de impact. Daarbij kan vervolgens implementatie van interne beheersmaatregelen worden overwogen. In 2018 ontvingen wij een inventarisatie van interne risico's. Wij adviseerden u om tevens in te gaan op de frauderisico's en de interne beheersmaatregelen die daaraan gekoppeld zijn. Wij constateren in 2021 dat er nog geen formele frauderisicoanalyse aanwezig is. Wel is in 2021 het document 'Risicoanalyse' is opgesteld. In dit document zijn organisatie brede risico's opgenomen en is een visie opgenomen voor de toekomstige omgang met risicomanagement in de organisatie, via een 'PDCA-cyclus'. Het genoemde document stamt van september 2021 en dient nog breder in de organisatie besproken te worden en geld als een eerste aanzet. In het document zijn risico's gekoppeld aan beheersmaatregelen, wijze van signalering benoemd om het risico af te dekken en zijn acties geformuleerd. Tevens is een inschatting gemaakt van het risico op optreden en zijn vervolg acties voor 2022 benoemd. Onderdeel van de opgenomen risicokaart zijn enkele compliance en fraude risico's. Deze frauderisico's zijn momenteel nog erg algemeen geformuleerd: 'het risico dat medewerkers of studenten onrechtmatige handelingen c.q. bedrog plegen door vervalsing van de administratie waardoor de academie gedupeerd wordt'. Het verdient aanbeveling dit algemene frauderisico nader te concretiseren en te koppelen aan concrete maatregelen van interne beheersing, dit is ook één van de genoemde acties voor kalenderjaar 2022. Het verdient aanbeveling ook cyberrisico's toe te voegen aan de frauderisicoanalyse. RISICO: Het risico bestaat dat frauderisico's onvoldoende gemitigeerd worden, omdat er geen proces bestaat om frauderisico's te signaleren, te documenteren, de kans en impact te schatten en vervolgens te overwegen of interne beheersmaatregelen nodig zijn om die risico's af te dekken. ADVIES: Wij adviseren u om de vastlegging van de frauderisicoanalyse uit te breiden, waarbij per risico wordt beoordeeld of deze een acceptabel niveau heeft, of dat aanvullende maatregelen nodig zijn om het risico terug te dringen tot een acceptabel niveau. Wij vragen daarbij ook uw aandacht voor de toenemende dreiging van cyberrisico's in de samenleving. Tevens adviseren wij om bij de interne fraudediscussie een outside-in analysemethode toe te passen, waarbij wordt gekeken naar fraudezaken die hebben plaatsgevonden buiten de organisatie en na te gaan of er een mogelijkheid bestaat dat deze ook bij de Gerrit Rietveld Academie zouden kunnen plaatsvinden. Tot slot adviseren wij de bespreking van de frauderisico's jaarlijks als punt op de agenda van de vergaderingen van het CvB en de auditcommissie en/of raad van toezicht te zetten. STATUS: Er is sprake van een nieuw concept document met een nieuwe risicokaart. Wij concluderen dat de risico's concreter benoemd zouden kunnen worden en gekoppeld aan maatregelen van interne beheersing. Momenteel is de risicoanalyse nog te kenmerken als een ad hoc proces en is het nog geen formeel periodiek terugkerend proces binnen de organisatie.	Wij zullen aan de hand van onze eigen risicoanalyse de materiële frauderisico's (beperkt tot verslaggevingsfraude en onterecht doen toevloeien of uitstromen van middelen als gevolg van fraude) identificeren en middels gegevensgerichte werkzaamheden deze risico's mitigeren.	2	

Samenvatting

Interne
beheersingBevindingen
interim-controleAandachtspunten
jaarrekening 2021

Bijlagen

Bevindingen interim-controle

Nr.	Samenvatting bevinding/aanbeveling	Impact audit 2021	Categorie	Status 2021
3	Vastlegging schriftelijk inkoop- en investeringsbeleid en procuratieregeling OBSERVATIE: De afgelopen jaren hebben wij vastgesteld dat er geen formeel inkoop- en investeringsbeleid en procuratieregeling zijn. Een dergelijk beleid is onder meer bedoeld om te identificeren welke functionarissen binnen de Gerrit Rietveld Academie inkopen mogen verrichten en voor welke omvang. Tevens kan worden aangegeven vanaf welke omvang een aanbestedingstoets (spendanalyse) plaats dient te vinden om vast te stellen of mogelijk een Europese aanbestedingsprocedure moet worden opgezet. Bij het ontwikkelen van het inkoopbeleid adviseren wij tevens de diepgang van de controle op de betaaladvieslijst te specificeren. RISICO: Het risico bestaat dat inkopen mogelijk ten onrechte niet Europees aanbesteed zijn, omdat niet (tijdig) gesignaleerd is dat een aanbestedingsprocedure had moeten worden opgestart. Tevens bestaat het risico dat activeringen niet consistent plaatsvinden. Ten slotte bestaat het risico dat onjuiste betalingen niet opgemerkt worden, omdat geen integrale controle hierop plaatsvindt. ADVIES: Wij adviseren u om een formeel inkoop- en investeringsbeleid op te stellen en dit in de organisatie te integreren, zodat tevens de kosten beter beheerst kunnen worden. STATUS: Wij hebben vastgesteld dat gedurende 2021 sprake is van beperkte stappen welke in de formalisatie van dit beleid ondernomen zijn. Wij hebben de uitgangspunten voor een inkoopbeleid voortkomend uit een brainstormsessie ingezien. Wij hebben echter nog geen formeel inkoop- en aanbestedingsbeleid ontvangen, waaruit onder meer de procuraties voor het doen plaatsnemen van inkopen blijkt.	Wij kunnen niet steunen op de interne beheersingsmaatregelen rondom de bedrijfskosten en Europese aanbestedingen en zullen hierbij een gegevensgerichte controleaanpak hanteren.	2	
4	Opstellen EU-aanbestedingskalender OBSERVATIE: Wij hebben in de afgelopen jaren geconstateerd dat de Gerrit Rietveld Academie niet beschikt over een aanbestedingskalender. Dit betreft een overzicht van Europees aanbesteedde contracten/opdrachten inclusief looptijd, zodat tijdig gesignaleerd kan worden wanneer een nieuwe aanbestedingsprocedure opgestart zou moeten worden. Wij stellen vast dat inmiddels sprake is van een opgestelde aanbestedingskalender waar uit blijkt welke opdrachten Europees aanbesteed zijn en tot wanneer het contract loopt. Wij achten deze bevinding dan ook verholpen. Wel vragen wij uw aandacht voor het periodiek uitvoeren van een spendanalyse zoals benoemd bij bevinding #3, om vast te stellen of mogelijk in het verleden niet aanbesteede diensten inmiddels de drempelwaarden voor Europese aanbesteding (dreigen te) overschrijden. RISICO: Gezien de groei van de instelling over de afgelopen jaren zien wij dat een steeds groter deel van de kosten boven de aanbestedingsdrempel (€ 215.000 excl. BTW, geldend per 1 januari 2022) valt. Mogelijk wordt een opdracht boven de drempelwaarde aangegaan en niet tijdig gesignaleerd, hierdoor riskeert de Gerrit Rietveld Academie onrechtmatige bestedingen en het niet voldoen aan wet- en regelgeving. ADVIES: Om lopende contracten en aanbestedingen te blijven monitoren en op die manier te voldoen aan wet- en regelgeving adviseren wij een aanbestedingskalender op te stellen. STATUS: Wij stellen vast dat inmiddels sprake is van een opgestelde aanbestedingskalender en achten dit punt zodoende verholpen. Wel vragen wij uw aandacht voor de spend-analyse op leveranciers en dienstverlening om zo te beoordelen of mogelijke in het verleden niet aanbesteede diensten de drempelbedragen overschrijden voor Europese aanbesteding, zie hiervoor bevinding #3.	Wij kunnen niet steunen op de interne beheersingsmaatregelen rondom de Europese aanbestedingen en zullen hierbij een gegevensgerichte controleaanpak hanteren.	2	

Samenvatting

Interne
beheersingBevindingen
interim-controleAandachtspunten
jaarrekening 2021

Bijlagen

Bevindingen interim-controle

Nr.	Samenvatting bevinding/aanbeveling	Impact audit 2021	Categorie	Status 2021
5	Vastleggen beoordeling EU-aanbestedingen OBSERVATIE: Afgelopen jaren constateerden wij dat de vastleggingen van de keuze binnen het aanbestedingsproces nog verder kan worden geformaliseerd, voornamelijk het documenteren van de gunningskeuze naar aanleiding van het toekennen van scores aan de ontvangen offertes. RISICO: Het risico bestaat dat er de aanbesteding aan een andere partij dan de economisch meest voordelige partij wordt gegund, omdat niet gedocumenteerd is aan welke partij gegund gaat worden. ADVIES: Wij adviseren de vastlegging van de uiteindelijke keuze van een partij zichtbaar vast te leggen. Dit kan bijvoorbeeld middels ondertekening van de beoordelingsmatrix door alle betrokkenen en een e-mail met de beoordelingsmatrix aan het projectteam. STATUS: Gedurende 2021 heeft geen EU aanbesteding plaatsgevonden, in 2020 heeft een Europese aanbesteding van bedrijfsrestaurantie voorzieningen plaatsgevonden. Deze aanbesteding is door een externe partij begeleid. Zodoende hebben wij niet kunnen vaststellen of de procedure rond het vastleggen van de gunning verbeterd zijn. Wel hebben wij begrepen dat in het handboek inkoop en aanbesteding de stap rondom het zichtbaar vastleggen van de gunningskeuze worden opgenomen.	Wij kunnen niet steunen op de interne beheersingsmaatregelen rondom de Europese aanbestedingen en zullen hierbij een gegevensgerichte controleaanpak hanteren.	2	
8	Ontbreken van een controle op het standenregister OBSERVATIE: Wij stellen vast dat er op dit moment niet wordt gewerkt met een controle van het standenregister bij het controleren van personeelsmutaties. Door middel van een integrale vergelijking tussen de uitbetalingen van afgelopen maand en huidige maand kunnen eventuele verschillen worden gecontroleerd met achterliggende stukken en vice versa. RISICO: Het risico bestaat dat personeelsmutaties niet juist verwerkt worden, wat kan leiden tot onjuiste salarisbetalingen. ADVIES: Wij adviseren het uitvoeren van een maandelijks controle op het standenregister, waarbij alle afwijkingen van de vorige maand worden gecontroleerd aan de hand van achterliggende stukken en voor alle mutaties wordt gecontroleerd of deze juist zijn verwerkt op de betalingsrun.	Wij kunnen niet steunen op de interne beheersing in dit proces en hanteren een gegevensgerichte controleaanpak.	2	

Samenvatting

Interne
beheersingBevindingen
interim-controleAandachtspunten
jaarrekening 2021

Bijlagen

Bevindingen interim-controle

Nr.	Samenvatting bevinding/aanbeveling	Impact audit 2021	Categorie	Status 2021
9	Controle op invoer en mutaties in HR2Day OBSERVATIE: In voorgaande jaren stelden wij vast dat er geen sprake was van functiescheiding tussen de registrerende functie en de controlerende functie bij invoer en mutatie van personeelsgegevens. Sinds september 2020 worden de mutaties van personeelsgegevens door de salarisadministrateurs gecontroleerd, waarbij middels een Excelbestand wordt bijgehouden door welke functionaris een mutatie is doorgevoerd en door welke tweede functionaris deze is gecontroleerd. RISICO: Het risico bestaat dat onjuiste en/of onrechtmatige mutaties aan personeels- en salarisgegevens doorgevoerd worden. Indien deze niet worden opgenomen in het Excelbestand ADVIES: Door het invoeren van controle door een tweede functionaris is de bevinding voor een deel opgevolgd, wij adviseren om controle door een tweede functionaris systeemtechnisch in te regelen, zodat voorkomen wordt dat er mutaties worden doorgevoerd die niet in het Excelbestand voorkomen. STATUS: Wij hebben begrepen dat acties zijn ondernomen om deze bevinding op te lossen, wij hebben daarvoor nog aanvullende stukken nodig.	Wij kunnen, mede door de overige bevindingen in het personeelsproces, niet steunen op de interne beheersingsmaatregelen en zullen een gegevensgerichte controleaanpak hanteren.	2	• NNB
10	Formaliseren eenduidig beleid tarieven kantine OBSERVATIE: Wij stellen vast dat geen sprake is van een eenduidig beleid omtrent de te hanteren tarieven van de kantine. De kantinebeheerder bepaalt op basis van eigen inzicht de tarieven die gehanteerd worden. RISICO: Het risico bestaat dat er geen kostendekkende prijzen worden gehanteerd, waar dit vanuit het ministerie van OCW wordt vereist. ADVIES: Wij adviseren om beleid te vormen op tariefstelling en deze periodiek bij te stellen op basis van de gerealiseerde opbrengsten per product(groep). Dit kan bijvoorbeeld gericht zijn op een bepaalde marge per product en daarbij ook rekening te houden met overheadkosten. Dit waarborgt dat de kantineactiviteiten minimaal kostendekkend geschieden, dit is tevens een aandachtspunt in onze controle vanuit het onderwijsaccountantsprotocol OCW (kostendekkendheid van private activiteiten). STATUS: Gedurende onze interim controle hebben wij dit punt besproken met de controller hoofd FA a.i. Hier is ons in bevestigd dat het proces van vaststellen van tarieven van de kantine nog onderhanden is en nog niet geformaliseerd is.	Geen impact op onze jaarrekeningcontrole. Betreft een adviespunt vanuit onze natuurlijke adviesfunctie	3	

Samenvatting

Interne
beheersingBevindingen
interim-controleAandachtspunten
jaarrekening 2021

Bijlagen

Bevindingen interim-controle

Nr.	Samenvatting bevinding/aanbeveling	Impact audit 2021	Categorie	Status 2021
13	Automatiseringsomgeving en cyber security OBSERVATIE: Wij constateerden in voorgaande managementletters dat er verbeterpunten bestonden ten aanzien van de IT-omgeving. Sinds 2019 beheert Vancis de ICT-omgeving van de Gerrit Rietveld Academie. Op basis van onze beoordeling van de general IT-controls binnen Accountview (financiële administratie) en Osiris (studentenadministratie) constateren wij de volgende belangrijkste aandachtspunten: <i>Periodieke review van gebruikersrechten:</i> gebruikersrechten zien toe op de rollen en mogelijkheden die medewerkers van de GRA hebben binnen de verschillende systemen en applicaties. De applicatiebeheerders binnen de GRA zijn verantwoordelijk voor het doorvoeren van wijzigingen in de gebruikersrechten. Wij constateren dat er geen periodieke review op de gebruikersrechten wordt uitgevoerd. Tevens is geen sprake van een beleid waar aan getoetst wordt bij het toekennen van gebruikersrechten en welke in de review noodzakelijk is om deze effectief uit te kunnen voeren. Het risico bestaat dat rechten zijn toegekend aan medewerkers voor wie dat niet (meer) passend is, onder meer uit dienst getreden medewerkers. <i>Versterken van change management:</i> wij hebben geconstateerd dat de GRA voor haar applicaties geen testomgeving heeft. Dit betekent dat periodieke updates niet eerst in een testomgeving worden verwerkt om vast te stellen dat de continuïteit van de processen gewaarborgd blijft. Het risico is beperkter voor de GRA, omdat nauwelijks tot geen eigen wijzigingen aan de applicaties worden gedaan. De updates komen dan ook van de externe leveranciers. RISICO: Het risico bestaat dat ongewenste aanpassingen (intern of extern) in uw systemen en registraties kunnen plaatsvinden. Daarnaast bestaat het risico dat er ongewenst vertrouwelijke informatie wordt onttrokken of systemen worden ontregeld. ADVIES: Wij adviseren u om, als eerste stap in het verder versterken van de IT-omgeving, bovenstaande bevindingen te adresseren.	Wij kunnen niet steunen op de IT-omgeving en de General IT Controls, wat betekent dat wij niet kunnen steunen op de interne beheersingsmaatregelen in de verschillende applicaties van de Gerrit Rietveld Academie (application controls).	2	

Bevindingen interim-controle

Nr.	Samenvatting bevinding/aanbeveling	Impact audit 2021	Categorie	Status 2021
14	Vastleggingen omtrent volledigheid studentbijdragen OBSERVATIE: Wij stellen vast dat er geen controle op de volledigheid van de studentbijdragen plaatsvindt. RISICO: Het risico bestaat dat de studentopbrengsten niet juist en/of niet volledig zijn, omdat de facturatie mogelijk niet juist en/of volledig plaatsvindt. ADVIES: Wij adviseren een procedure op te zetten waarbij centraal wordt gemonitord welke excursies zijn georganiseerd en welke baten hieruit voortkomen. Vervolgens kan aan de hand van digitale of hardcopy-lijsten worden vastgesteld welke studenten hebben deelgenomen. Op deze manier kan een verwachtingswaarde worden bepaald en kan deze worden afgezet tegen de gerealiseerde baten. Tevens adviseren wij te analyseren of de activiteiten kostendekkend worden uitgevoerd, door te analyseren welke kosten gedekt moeten worden (ook overheadkosten) door deze opbrengsten STATUS: Deze bevinding hebben wij over de afgelopen jaren gerapporteerd middels onze management letter. In de management letter 2020 is aangegeven dat als gevolg van COVID-19 de deelname en het aanbod vanuit de academie van excursies verminderd is. Vervolgacties zijn afhankelijk van de administratieve last en capaciteit van de organisatie.	Wij kunnen niet steunen op de interne beheersingsmaatregelen rondom de studentbijdragen, en hanteren een gegevensgerichte controleaanpak.	2	
15	Proces begroting en ontwikkelingen liquiditeitsprognose OBSERVATIE: Wij constateerden in voorgaande managementletters dat er verbeterpunten bestonden rondom het begrotingsproces. De afgelopen jaren, was er een groot verschil tussen de initiële begroting en de latere prognoses. Wij zien dat mede door het verscherpte toezicht vanuit de inspectie van het onderwijs het begrotingsproces onder de loep is komen te liggen en verbeterlagen worden gemaakt. RISICO: Het risico bestaat dat er niet tijdig een sluitende begroting ligt waardoor managementinformatie die moet helpen bij het sturen van de organisatie niet tijdig beschikbaar is, waardoor mogelijk onjuist besluitvorming plaatsvindt. ADVIES: Wij adviseren u om het begrotingsproces te evalueren en te identificeren hoe vertraging in de toekomst voorkomen kan worden. Een tijdige en juiste begroting vormt een belangrijk stuurmiddel voor de (financiële) gezondheid van uw organisatie. STATUS: Vanuit uw controller a.i. hebben wij begrepen dat het begrotingsproces verbeterd is. De begroting voor boekjaar 2022 is recentelijk vastgesteld waarbij gewerkt wordt met een nieuwe systematiek. Doel van deze systematiek is het meer verantwoordelijk maken voor budgetten van diverse leidinggevende van afdelingen. Vanuit de begroting worden met ingang van boekjaar 2022 op een lager niveau in de organisatie budgetten toegekend waar de realisatie tegen afgezet wordt. Wij hebben nog niet vast kunnen stellen hoe de monitoring op de budgetbeheersing in 2022 zal plaatsvinden.	Geen impact op onze jaarrekeningcontrole. Betreft een adviespunt vanuit onze natuurlijke adviesfunctie	3	

04 Aandachtspunten jaarrekening 2021

Samenvatting

**Interne
beheersing**

**Bevindingen
interim-controle**

**Aandachtspunten
jaarrekening 2021**
Bijlagen

Aandachtspunten jaarrekening 2021

4.1 Planning en scope eindejaarscontrole

Bij de eindejaarscontrole ligt het accent op de jaarrekening en de rechtmatigheidscontrole op basis van het Onderwijsaccountantsprotocol 2021 en de van toepassing zijnde verslaggevingsvoorschriften waaronder RJ 660. De eindejaarscontrole is gepland in week 16 tot en met 18 van 2022 (vanaf 18 april 2022). Zoals u van ons gewend bent doen we u ruim voor aanvang van de eindejaarscontrole een overzicht met op te leveren documenten ten behoeve van de eindejaarscontrole (de zogenoemde "PBC lijst") toekomen via Deloitte Connect. Wij verzoeken u om zorg te dragen voor tijdige aanlevering met voldoende diepgang om een efficiënt controleproces te waarborgen. Indien er sprake is van bijzondere posten of significante wijzigingen, verzoeken wij u om hierover tijdig contact met ons op te nemen.

In de volgende paragrafen vestigen wij uw aandacht op enkele specifieke onderwerpen die relevant zijn in het kader van de eindejaarscontrole 2021.

4.2 Waardering vastgoed

Op grond van RJ 121 moet de Gerrit Rietveld Academie op iedere balansdatum beoordelen of er aanwijzingen zijn die erop duiden dat een actief aan een bijzondere waardevermindering onderhevig kan zijn. Hierbij kan gedacht worden aan huisvestingsbewegingen als gevolg van voorgenomen vervreemding/sloop en/of leegstand. Alleen indien dergelijke indicaties aanwezig zijn, is het noodzakelijk de realiseerbare waarde van het actief te schatten.

Graag ontvangen wij in aanloop naar de eindejaarscontrole een position paper waarin de Gerrit Rietveld Academie de uitgangspunten en veronderstellingen ten aanzien van de waardering van het vastgoed uiteen zet. Wij verzoeken u daarbij om in overeenstemming met RJ 121.203 te evalueren en onderbouwen of er sprake is van triggers (intern of extern) die een indicatie vormen voor een bijzondere waardevermindering. Wij zullen u hiervoor een format verstrekken.

4.3 Personele voorzieningen

In de jaarrekening van de Gerrit Rietveld Academie zijn twee personele voorzieningen opgenomen, namelijk voor jubileumgratificaties en voor werkloosheid. Wij voeren risico-inschattingswerkzaamheden uit om te beoordelen of deze schattingen tot een afwijking van materieel belang in de jaarrekening kunnen leiden. Hiertoe beoordelen we onder meer de uitgangspunten die aan de schatting ten grondslag liggen, bepalen we de schattingonzekerheid en beoordelen we de mutatie in de voorziening in het boekjaar. Uit deze werkzaamheden komt naar voren voor welke voorzieningen we een materieel risico onderkennen c.q. waarop we detailwerkzaamheden uit zullen voeren.

Vanuit de besprekingen tijdens de interim-controle komen geen indicaties naar voren die duiden op de noodzaak tot het vormen van nieuwe personele voorzieningen of doorvoeren van schattingswijzigingen in bestaande voorziening. Mochten er alsnog nieuwe voorzieningen worden gevormd dan wel schattingswijzigingen worden doorgevoerd, dan verzoeken wij dit tijdig aan ons kenbaar te maken en deze te onderbouwen.

Samenvatting

Interne
beheersing

Bevindingen
interim-controle

Aandachtspunten
jaarrekening 2021

Bijlagen

Aandachtspunten jaarrekening 2021

4.4 Rechtmatigheidsaspecten

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Als onderdeel van de controle van de jaarrekening stellen wij vast dat de Gerrit Rietveld Academie voldoet aan de bepalingen in de WNT alsmede dat de toelichting in de jaarrekening op dit punt het vereiste inzicht geeft. Voor 2021 bedraagt de algemene maximale bezoldigingsnorm voor topfunctionarissen in dienstbetrekking € 209.000 op fulltime basis. Voor onderwijsinstellingen zijn een aantal specifieke bezoldigingsklassen ingesteld. De Gerrit Rietveld Academie is ingedeeld in bezoldigingsklasse C waarmee in 2021 een bezoldigingsmaximum van € 149.000 van toepassing is. Voor de voorzitter van de raad van toezicht is dit maximum € 22.350 en voor de leden van de raad van toezicht is dit maximum € 14.900.

Het verantwoordingsmodel kunt u downloaden via: <https://www.topinkomens.nl/voor-wnt-instellingen/documenten/richtlijnen/2021/04/29/verantwoordingsmodel-wnt-2021>

Volledigheidshalve attenderen wij u op het feit dat door een besluit van de Staatssecretaris van Financiën een toezichthouder vanaf 6 mei 2021 geen btw meer in rekening mag brengen over zijn werkzaamheden. Indien na 6 mei 2021 btw in rekening wordt gebracht, dan heeft dit gevolgen voor de WNT.

Naleving van Europese aanbestedingsrichtlijnen

Ten aanzien van de aanbestedingsrichtlijnen hebben er in 2021 vooralsnog geen wijzigingen plaatsgevonden in het onderwijsaccountantsprotocol. Dit betekent concreet dat de goedkeurings- en rapportagetolerantie gelijk zijn gesteld op 3% van de publieke middelen (circa € 470K op basis van de definitieve jaarrekening 2020). De grenswaarde voor Europese Aanbestedingen van leveringen en diensten bedraagt € 214.000 in 2021. Voor aanvang van de eindejaarscontrole ontvangen wij graag een spendanalyse over de bestedingen 2021 van de Gerrit Rietveld Academie. Indien in de door de Gerrit Rietveld Academie opgestelde spendanalyse sprake is van geconstateerde onrechtmatigheden, verzoeken wij u dit vooraf met ons te communiceren.

NWO-projecten

Net als vorig jaar controleren wij de bestedingen van de NWO-subsidies met een lagere materialiteit dan voor de controle van de jaarrekening als geheel. In het Onderwijsaccountantsprotocol is een goedkeuringsmaterialiteit voorgeschreven van 3% van de totale omvang van bestedingen in het boekjaar. De rapportagetolerantie met betrekking tot deze subsidies is 0,1%. Wij verzoeken u om voorafgaand aan de jaarrekeningcontrole de geschoonde kostenspecificaties met betrekking tot deze subsidies met ons te delen.

Samenvatting

Interne
beheersing

Bevindingen
interim-controle

Aandachtspunten
jaarrekening 2021

Bijlagen

Aandachtspunten jaarrekening 2021

4.5 Onderzoek bekostigingsgegevens

De bekostigingscontrole staat gepland in week 9. Wij hebben reeds onze steekproef binnen de bekostigingscontrole gedeeld met uw organisatie. Wij hebben begrepen dat onze contactpersoon voor de bekostigingscontrole per 1 januari 2022 elders een functie betreedt, wij vragen u om tijdig aan te geven wie onze nieuwe contactpersoon wordt. Wij stemmen graag met deze persoon onze werkzaamheden en verwachte op te leveren stukken af.

In het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2021 zijn geen relevante wijzigingen opgenomen met betrekking tot de bekostigingscontrole HO.

4.6 Nationaal programma onderwijs

Het Nationaal Programma Onderwijs (NPO) is op 17 februari 2021 gelanceerd en is bedoeld voor het inhalen van vertragingen en het ondersteunen van leerlingen/studenten in het onderwijs die het moeilijk hebben als gevolg van corona. In het kader van het programma is in totaal € 8,5 miljard vrijgemaakt, waarvan circa € 2,7 miljard voor het middelbaar beroepsonderwijs en hoger onderwijs. In het bestuursakkoord d.d. 21 mei 2021 tussen het ministerie OCW en de sectorraden zijn afspraken gemaakt over de inzet en verdeling van de extra middelen uit het NPO, evenals de verantwoording en (tussentijdse) monitoring van de inzet. Voor de inzet van de extra middelen is een keuzelijst met voorgenomen acties ontwikkeld, welke als bijlage bij het bestuursakkoord is toegevoegd. Ook voor de verdeling van de middelen is een separate bijlage toegevoegd bij het bestuursakkoord. Instellingen hebben tot 15 september 2021 de tijd gehad om een plan van aanpak op te stellen en in te dienen bij OCW.

In de bestuursverslagen 2021 t/m 2023 dienen instellingen verantwoording af te leggen over de wijze waarop de extra middelen zijn ingezet. Hierbij dienen instellingen inzicht te geven in de keuze voor bepaalde maatregelen en een duiding te geven van de voortgang, dit kan zowel kwantitatief als kwalitatief van aard zijn. Meer informatie over de verantwoordingswijze vindt u op de website <https://www.nponderwijs.nl/>. De verantwoording in het bestuursverslag valt daarmee onder de strekking van de reguliere accountantscontrole.

De middelen uit het NPO dienen besteed te worden in de periode tot en met juli 2023. In tegenstelling tot in de overige sectoren zijn de extra middelen uit het NPO, aangeduid als 'corona envelop', in het hoger onderwijs als niet normatieve rijksbijdrage geclassificeerd. Hierover bent u door OCW per brief geïnformeerd op 1 juli 2021. Deze middelen dienen daarom in overeenstemming met RJ 660.202a verwerkt te worden in de jaarrekeningen 2021, 2022 en 2023. Concreet betekent dit dat er matching toegepast dient te worden, waardoor de niet bestede middelen ultimo boekjaar als schuldpositie in de jaarrekening verantwoord dienen te worden. Op deze manier worden ongewenste resultaatfluctuaties voorkomen.

Wij verzoeken u om met het oog op de jaarrekening 2021 de balanspositie ultimo 2021 te onderbouwen door middel van een specificatie en een bestedingsplan.

Samenvatting

Interne
beheersing

Bevindingen
interim-controle

Aandachtspunten
jaarrekening 2021

Bijlagen

Aandachtspunten jaarrekening 2021

4.7 Beleidsregel publiek-privaat

Op 22 maart 2021 heeft OCW de beleidsregel 'Investeren met publieke middelen in private activiteiten' gepubliceerd. De doelstelling van deze beleidsregel is om tot een nadere verduidelijking van het reeds bestaande normenkader te komen. Daarmee vormt de beleidsregel feitelijk een gedetailleerde interpretatie van thema 2 van de notitie 'Helderheid'. In de praktijk blijkt dat de beleidsregel vooralsnog juist meer vragen oproept.

Uit de 'ronde tafel gesprekken Notitie Helderheid' die op 8 april en 30 september 2021 hebben plaatsgevonden waarbij naast het ministerie OCW ook de inspectie, sectorraden en accountants betrokken waren, zijn enkele concrete vervolgacties naar voren gekomen:

- Het ministerie OCW heeft de verantwoordingsvereisten in het bestuursverslag met één jaar uitgesteld (van 2021 naar 2022). Hierover bent u schriftelijk geïnformeerd door het ministerie OCW.
- Het ministerie OCW blijft bij haar standpunt dat de nieuwe beleidsregel bedoelt is als een verduidelijking van bestaande richtlijnen en dat deze geen inhoudelijke wijziging beoogt.
- Er is afgesproken om het aankomende jaar te benutten voor het behandelen van vragen rondom specifieke casussen op instellingsniveau om op die manier onduidelijkheden zoveel mogelijk weg te nemen en ervoor te zorgen dat de beleidsregel door alle betrokkenen op dezelfde wijze geïnterpreteerd wordt.

In het definitieve Onderwijsaccountantsprotocol 2021 is opgenomen dat wij *alleen voor 2021* een kwalitatieve toets dienen te verrichten ten aanzien van deze beleidsregel. Dat betekent dat wij de AO/IB rondom deze beleidsregel beoordelen en daarover (indien deze niet voldoet) rapporteren in het accountantsverslag. Een verslag van bevindingen/uitzonderingsrapportage is hierbij nog niet van toepassing.

Let op: voor de Gerrit Rietveld Academie kan dit mogelijk impact hebben op de mogelijkheid om in de toekomst nog zelf de kantine te exploiteren. Graag ontvangen wij een analyse van de impact van de beleidsregel voor de Gerrit Rietveld Academie, waaronder het toerekenen van kleinschaligheidsbijdrage van studenten aan onder meer de kantine exploitatie. Wij adviseren op dit punt dat de instelling op dit punt het overleg met OCW / onderwijsinspectie aangaat.

Vanaf boekjaar 2022 zal de beleidsregel publiek-privaat ook inhoudelijk in de accountantscontrole betrokken worden.

05 Bijlagen

Samenvatting

Interne
beheersing

Bevindingen
interim-controle

Aandachtspunten
jaarrekening 2021

Bijlagen

Bijlage 1: Actualiteiten

Fiscale aandachtspunten en actualiteiten

Op deze en de volgende slides hebben wij een aantal actualiteiten op fiscaal gebied opgenomen.

Doorontwikkeld Horizontaal Toezicht

De Belastingdienst heeft begin 2021 haar nieuwe/aangescherpte beleid inzake Doorontwikkeld Horizontaal Toezicht gepubliceerd. Minder organisaties komen in aanmerking voor individueel horizontaal toezicht convenant en er wordt een actievere invulling ervan gevraagd van onderwijsinstellingen. Belastingplichtigen in horizontaal toezicht dienen jaarlijks een risicoanalyse voor alle belastingmiddelen uit te voeren en de werking van de beheersmaatregelen te monitoren. Het is derhalve voor iedere onderwijsinstelling van groot belang om de afweging te maken of een horizontaal toezicht convenant nog wel mogelijk en gewenst is en zo ja, op welke wijze dat precies gaat worden ingevuld en wordt afgesproken met de Belastingdienst. Let wel, de Belastingdienst blijft ook controles uitoefenen bij zowel onderwijstelling met en zonder horizontaal toezicht convenant.

Inzet zzp'ers en loonheffingen

Wij zien in de praktijk dat de Belastingdienst steeds meer vragenbrieven stuurt aan organisaties, met vragen over de inzet van zzp'ers om zo een indruk te krijgen over de naleving van de Wet Deregulering Beoordeling Arbeidsrelaties (Wet DBA). Een veel voorkomende discussie met de Belastingdienst is of zzp'ers niet toch in dienstbetrekking staan voor de loonheffingen met alle gevolgen van dien. Wij adviseren onderwijsinstellingen actief aan de slag te gaan met het proces rondom de inzet van zzp'ers, de naleving van de overeenkomsten van opdracht te monitoren/toetsen en de uitkomsten van deze controles vast te leggen.

Implementatie nieuwe software

Bij de implementatie van nieuwe software voor de financiële en/of salarisadministratie merken wij dat het verwerken van de fiscaliteit (loonheffingen en btw) minder aandacht heeft waardoor onjuistheden kunnen ontstaan. Daar waar onderwijsinstellingen overgaan op nieuwe software en dus te maken hebben met conversies, adviseren wij voorafgaand aan de implementatie goed inzichtelijk te (laten) maken waar de loonheffingen en/of btw een rol spelen bij de inrichting van het softwarepakket. Tevens adviseren wij na de implementatie te toetsen of de implementatie juist is uitgevoerd en de fiscaliteit juist is verwerkt in het softwarepakket. Bij al deze stappen kan Deloitte de onderwijsinstelling ondersteunen.

Samenvatting

Interne
beheersingBevindingen
interim-controleAandachtspunten
jaarrekening 2021

Bijlagen

Bijlage 1: Actualiteiten

Wet Normering Topinkomens (WNT)

Voor de beoordeling van de bezoldiging van topfunctionarissen in het kader van de WNT is ook de wet- en regelgeving van de loonheffingen van belang. De fiscale verwerking van de werkkostenregeling is in de praktijk niet altijd juist en volledig. Deze fiscale gebreken kunnen leiden tot het corrigeren van de hoogte van de bezoldiging van de topfunctionaris. Het gevolg hiervan kan zijn dat sprake is van een onverschuldigde betaling. Wij adviseren dan ook om tijdens de interim controle een fiscale scan uit te laten voeren op de toepassing van de werkkostenregeling. Dit om risico's voor de WNT tijdig te kunnen signaleren en waar nodig weg te kunnen nemen.

Btw-plicht toezichthouders

Over de btw-plicht van toezichthouders is de afgelopen jaren veel discussie geweest. Uit een Besluit van de staatssecretaris van Financiën volgt inmiddels dat toezichthouders in veel gevallen niet langer btw-ondernemer zijn voor de uitoefening van hun toezichthoudende werkzaamheden. Het besluit is in werking getreden op 7 mei 2021. Mocht een toezichthouder nog factureren met btw, dan betekent dit dat de door de toezichthouder in rekening gebrachte btw niet voor (pro rata) aftrek in aanmerking komt bij de instelling waaraan is gefactureerd. Er bestaat een keuzemogelijkheid voor de toezichthouder om in de periode vanaf 13 juni 2019 tot 6 mei 2021 de gefactureerde btw corrigeren. Dit is gunstig als de instelling deze btw niet (volledig) terug kan vragen. De toezichthouder dient hierbij als uitgangspunt de van de belastingdienst terug ontvangen btw terug te betalen aan de instelling. Gebeurt dit niet, dan kan dit ook gevolgen hebben voor de WNT-bezoldiging.

Btw-koepelvrijstelling van toepassing bij lerarenpool

Het Hof Den Haag oordeelt dat de koepelvrijstelling kan worden toegepast op de bemiddelingsdiensten die verband houden met het beheer van een lerarenpool door een samenwerkingsverband van een aantal schoolbesturen. Het Hof oordeelt dat de docenten voor een groot deel de kwaliteit van het onderwijs bepalen, waardoor de diensten direct nodig zijn voor de onderwijsinstellingen. Mede vanwege de krappe arbeidsmarkt voor docenten, zijn de diensten van belanghebbende volgens het Hof onontbeerlijk voor het uitvoeren van de onderwijsprestaties.

Vennootschapsbelasting: onderwijsvrijstelling

Indien een onderwijsinstelling vpb-plichtig is, dan kan zij mogelijk nog in aanmerking komen voor de toepassing van de onderwijsvrijstelling. Voor toepassing van deze vrijstelling dient er cumulatief voldaan te worden aan de volgende twee vereisten:

- Uitsluitend of nagenoeg uitsluitend (vanaf 90%) bestaan de activiteiten van de onderwijsinstelling uit onderzoeks- en onderwijsactiviteiten (activiteiteneis); en,
- Deze activiteiten worden hoofdzakelijk (vanaf 70%) bekostigd uit publieke middelen, uit wettelijke collegegelden of instellingscollegegeld, uit wettelijk lesgeld, buitenlandse bijdragen die naar aard en strekking overeenkomen met genoemde college- of lesgelden of uit bedragen die worden ontvangen van algemeen nut beogende instellingen (hierna: anbi's) waarvoor geen dan wel een marginale contractuele tegenprestatie wordt gevraagd (bekostigingseis).

Voldoet de instelling aan deze voorwaarden, dan is zij geheel vrijgesteld van de heffing van vpb. In dat geval hoeft geen jaarlijkse aangifte vpb te worden ingediend. Indien niet voldaan wordt aan het 1e 90% criterium, maar de instelling verricht wel kwalificerende onderzoeks- en onderwijsactiviteiten die voldoen aan de bekostigingseis, dan is het resultaat behaald met de kwalificerende onderwijs- en onderzoeksactiviteiten vrijgesteld van de heffing van vpb. Er dient dan wel jaarlijks een aangifte vpb te worden ingediend waarin tevens het vrijgestelde resultaat wordt opgenomen.

Samenvatting

Interne beheersing

Bevindingen interim-controle

Aandachtspunten jaarrekening 2021

Bijlagen

Bijlage 2: Detailbevindingen “op pauze”

Nr.	Samenvatting bevinding/aanbeveling	Impact audit 2021	Categorie	Status 2021
6	Mutatie crediteuren stamgegevens OBSERVATIE: Wij hebben vastgesteld dat er geen controle plaatsvindt bij de invoer en mutatie van crediteurenstamgegevens. Tevens is er geen beleid rondom het telefonisch contact zoeken met een crediteur om te bevestigen dat er inderdaad wijziging van gegevens heeft plaatsgevonden. RISICO: Fraudeurs en andere kwaadwillenden worden steeds creatiever in het bedenken van mogelijkheden om geld te onttrekken aan organisaties en individuen. Wij hebben bij andere cliënten situaties vernomen waarin e-mailverkeer rondom de bevestiging van het aangepaste rekeningnummer onderschept wordt door deze partij, waardoor dit geen betrouwbare vorm van afstemming meer vormt. Het risico bestaat dat er onjuiste wijzigingen worden doorgevoerd waardoor betalingen plaatsvinden aan een kwaadwillende partij. ADVIES: Wij adviseren u in het proces rondom wijzigingen van crediteurenstamgegevens op te nemen dat de betreffende crediteur gebeld wordt (via het algemene nummer, niet het nummer op de factuur omdat deze tevens bewerkt zou kunnen zijn) om de juistheid van de aanpassingen te bevestigen. Daarnaast adviseren wij functiescheiding aan te brengen in de mutatie van de crediteurenstamgegevens. STATUS: De GRA heeft beoordeeld dat het volledig mitigeren van het risico door middel van verdere functiescheiding niet haalbaar is in verband met de kleine bezetting van de betreffende afdeling. Dit punt zal daarom naar verwachting blijven bestaan.	Wij kunnen niet steunen op het proces rondom wijzigingen van belangrijke crediteurenstamgegevens (zoals bankrekeningnummers) en zullen een gegevensgerichte controleaanpak hanteren.	2	
7	Op orde brengen administratie jubileumgratificaties en verlofdagen OBSERVATIE: In het verleden stelden wij vast dat de registratie van jubileumdata en verlofdagen nog niet aanwezig waren. Daarom was het niet mogelijk om een schuldenpositie in het kader van verlofdagen en een voorziening in het kader van jubileumgratificaties te bepalen. Bij het opmaken van de jaarrekening 2019 is voor het eerst een jubileumvoorziening opgenomen. Sinds de introductie van HR2Day in 2019 wordt de registratie van jubileumdata bijgehouden. Wij stellen vast dat de verlofstanden nog altijd niet worden bijgehouden in HR2Day. RISICO: Het risico bestaat dat de schuld inzake verlofdagen niet volledig zijn verantwoord, omdat de registraties hieromtrent niet volledig zijn. ADVIES: Wij adviseren de Gerrit Rietveld Academie om ook de verlofstanden te registreren, zodat inzicht verkregen kan worden in de rechten en verplichtingen op dit gebied. Daarnaast kan ook de schuld inzake verlofdagen bepaald worden ten behoeve van de jaarrekening. Bij vergelijkbare instellingen is een dergelijke verlofregistratie meestal aanwezig. STATUS: De GRA heeft beoordeeld dat een verdere registratie van verlofdagen niet zal plaatsvinden gezien de aard en omvang van de organisatie. Daarom zal dit punt niet verder afgewikkeld worden.	Om een inschatting te maken van de omvang van de verplichting, die gebruikelijk is in de onderwijssector, is het noodzakelijk om een gedegen administratie te hebben. Wij zullen (net als vorig jaar) een inschatting moeten maken van het mogelijk effect dat het eventueel ontbreken van de verplichting verlofdagen in de jaarrekening 2021 zal hebben.	1	

Samenvatting

Interne beheersing

Bevindingen interim-controle

Aandachtspunten jaarrekening 2021

Bijlagen

Bijlage 2: Detailbevindingen “op pauze”

Nr.	Samenvatting bevinding/aanbeveling	Impact audit 2021	Categorie	Status 2021
11	Controle op memoriaalboekingen OBSERVATIE:In eerdere jaren rapporteerden wij enkele bevindingen ten aanzien van memoriaalboekingen. Hiervan zijn de volgende punten nog relevant; 1. Er is geen sprake van afgedwongen controle op memoriaalboekingen. 2. Boekingen kunnen met terugwerkende kracht worden gewijzigd. 3. Er is sprake van functievermenging, omdat een aantal medewerkers die memoriaalboekingen controleren zelf ook memoriaalboekingen kunnen opstellen en doorvoeren. RISICO: Het risico bestaat dat de cijfers in de administratie en de jaarrekening onjuist zijn, omdat onjuiste memoriaalboekingen worden doorgevoerd. Memoriaalboekingen kunnen een grote impact hebben op alle posten in de administratie (en daarmee ook de tussentijdse rapportages en de jaarrekening). ADVIES: Wij adviseren u om te onderzoeken of de controle in het systeem kan plaatsvinden, zodat de hierboven genoemde oorzaken systeemtechnisch weggenomen kunnen worden. Dat wil zeggen dat door het boekhoudpakket wordt afgedwongen dat memoriaalboekingen pas doorgevoerd kunnen worden nadat deze door een andere functionaris gecontroleerd zijn, en dat boekingen na controle niet meer gewijzigd kunnen worden. STATUS: Mede door de beperkte bezetting wordt verdere functiescheiding niet haalbaar geacht. Daarom zal dit punt naar verwachting geen verdere opvolging krijgen. Voor boekjaar 2021 hebben wij begrepen dat er geen individuele beoordeling en review meer plaatsvindt op de door overige medewerkers verantwoorde memoriaalboekingen. Er wordt uitgegaan van het juist verwerken van memoriaalboekingen door de verantwoordelijk functionaris en het risico op fouten in de boekingen wordt immaterieel geacht door de organisatie.	Wij hanteren een gegevensgerichte controleaanpak bij het controleren van memoriaalboekingen en maken daarbij gebruik van data-analyse.	2	
12	Vastleggingen van zakelijk karakter bij CvB-declaraties OBSERVATIE:Wij stellen vast dat er bij de controle van declaraties van het CvB nog niet zichtbaar wordt getoetst of deze voldoet aan de ‘Regeling declaraties en bestuurskosten CvB-leden bekostigde Nederlandse hogescholen’ van de Vereniging Hogescholen. RISICO: Het risico bestaat dat kosten worden gedeclareerd door CvB-leden die niet voldoen aan de genoemde regeling. Dit zou kunnen leiden tot een verschuldigde betaling. ADVIES: Wij adviseren bij de controle van de declaraties van het CvB zichtbaar vast te leggen of deze voldoen aan de regeling. STATUS: Buiten de blijvende aandacht voor dit punt in de organisatie zijn geen verdere acties gepland.	Wij kunnen niet steunen op de interne beheersingsmaatregelen rondom het declaratieproces, en hanteren een gegevensgerichte controleaanpak.	2	

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee (“DTTL”), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as “Deloitte Global”) does not provide services to clients. Please see www.deloitte.nl/about for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte provides audit, consulting, financial advisory, risk management, tax and related services to public and private clients spanning multiple industries. Deloitte serves four out of five Fortune Global 500® companies through a globally connected network of member firms in more than 150 countries bringing world-class capabilities, insights, and high-quality service to address clients’ most complex business challenges. To learn more about how Deloitte’s approximately 225,000 professionals make an impact that matters, please connect with us on Facebook, LinkedIn, or Twitter.

This communication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, its member firms, or their related entities (collectively, the “Deloitte Network”) is, by means of this communication, rendering professional advice or services. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte Network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this communication.